

ROZHODNUTÍ

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře, příslušný k výkonu státní správy ve věcech drah podle § 54 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, rozhodl v řízení podle § 34e odst. 1 a 3 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, jehož účastníky jsou

podle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád,

- a) Správa železnic, státní organizace, IČO 70994234, se sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1,
- b) České dráhy, a.s., IČO 70994226, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222, 110 15 Praha 1,
- c) Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera, IČO 00216275, se sídlem Studentská 95, 532 10 Pardubice,

a další dotčené osoby podle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád,

o posouzení souladu prohlášení o dráze se zákonem o dráhách, **takto:**

Prohlášení o dráze celostátní provozované společností České dráhy, a. s. (JŘ 2020/2021), ve znění od 13. 5. 2020, č. j. sddf/0042/19 (DFJP), č. j. 57916/2019 (ČD), vydané veřejnou vysokou školou Univerzitou Pardubice, Dopravní fakultou Jana Pernera, IČO 00216275, se sídlem Studentská 95, 532 10 Pardubice, a společností České dráhy, a. s., IČO 70994226, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222, 110 15 Praha 1, je v rozsahu Přílohy č. 4 *Ceny za přidělení kapacity, ceny za užití dráhy pro jízdu vlaku a pro posun, pravidla pro jejich výpočet a podmínky jejich uplatnění*, Článek IV. Fakturace, bodu 4

v rozporu s § 32 odst. 3 písm. b) a s § 32 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách.

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře stanovuje společnosti České dráhy lhůtu 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, po jejímž uplynutí nelze Přílohu č. 4 Článek IV. bod 4 použít.

Odůvodnění:

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „Úřad“) obdržel návrh č. j. 72711/2020-SŽ-GR-O5 ze dne 22. října 2020 (dále jen „návrh“), společnosti Správa železnic, státní organizace, IČO 70994234, se sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1 (dále jen „Správa železnic“), na posouzení souladu Prohlášení o dráze celostátní provozované společností České dráhy, a. s., (JŘ 2020/2021) ve znění od 13. 5. 2020 č. j. sddf/0042/19 (DFJP), č. j. 57916/2019 (ČD), (dále jen „Prohlášení 2021“), vydaného Univerzitou Pardubice, Dopravní fakultou Jana Pernera, IČO 00216275, se sídlem Studentská 95, 532 10 Pardubice, (dále jen „Univerzita Pardubice“) a společností České dráhy, a.s., IČO 70994226, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222, 110 15 Praha 1 (dále jen „České dráhy“), se zákonem č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon o dráhách“) v rozsahu Přílohy č. 4 *Ceny za přidělení kapacity, ceny za užití dráhy pro jízdu vlaku a pro posun, pravidla pro jejich výpočet a podmínky jejich uplatnění* Článek IV. Fakturace, bodu 4. Úřad vyzval dopisem UPDI-3846/20/ZA, ze dne 23. 10. 2020 Správu železnic k úhradě správního poplatku, který byl na účet Úřadu připsán dne 29. 10. 2020. Dále Úřad dopisem č. j. UPDI-

3904/20/BL, ze dne 4. 11. 2020 oznámil účastníkům řízení zahájení řízení a dopisem č. j. UPDI-3998/20/ZA, ze dne 9. 11. 2020 vyzval České dráhy a Univerzitu Pardubice k vyjádření k obsahu návrhu. České dráhy se vyjádřily dopisem č. j. 1606/2020-O18, ze dne 18. 11. 2020, Univerzita Pardubice pak dopisem č. j. stdf/0004/20, ze dne 19. 11. 2020.

Úřad doplňuje, že též vede související řízení pod sp. zn. RPD005/20 ve věci posouzení souladu Prohlášení o dráze celostátní provozované společností České dráhy, a. s. (JŘ 2019/2020), ve znění od 13. 5. 2020 č. j. sddf/0058/8 (DFJP), č. j. 70583/2018 (ČD), (dále jen „Prohlášení 2020“), se zákonem o dráhách. V rámci tohoto řízení Úřad přihlédl i k dokumentům získaným v souvisejícím řízení. Jde o vyjádření Drážního úřadu č. j. DUCR-42520/20/Tu, ze dne 27. 7. 2020, že Správě železnic byla udělena dne 1. 7. 2008 licence pro nákladní neveřejnou a osobní neveřejnou dopravu na dobu neurčitou, a že osvědčení dopravce jí bylo uděleno s platností od 24. 3. 2020 do 7. 4. 2023. Dále jde o vyjádření Ministerstva financí ze dne 18. 9. 2020 č. j. MF-25175/2020/1801-2, ve kterém mimo jiné uvedlo, že České dráhy, jako osoba povinná k dani a plátce daně z přidané hodnoty je povinna vystavit daňový doklad. K jeho vystavení ovšem může písemně zmocnit příjemce plnění nebo jakoukoliv třetí osobu. Dále Úřad přihlédl i k vyjádření Správy železnic č. j.: 82393/2020-SŽ-GŘ-O5 z 30. 11. 2020 (dále jen „vyjádření Správy železnic k souvisejícímu řízení“).

Úřad pak dopisem č. j. UPDI-4433/20/ZA, ze dne 22. 12. 2020, oznámil účastníkům ukončení dokazování a stanovil lhůtu, ve které se mohou k podkladům pro rozhodnutí vyjádřit. Nikdo z účastníků se k podkladům nevyjádřil.

Návrh společnosti Správa železnic

Správa železnic, jako žadatel a provozovatel drážní dopravy na dráhách celostátních provozovaných společností České dráhy, namítá, že společnost je provozovatelem celostátní dráhy definované v článku 3 Prohlášení 2021 a současně na nich provozuje drážní dopravu, která neslouží výhradně k zajištění provozování předmětné dráhy. Proto jsou České dráhy povinny v souladu s § 32 odst. 3 zákona o dráhách zajistit pro obstarávání hlavních činností ve smyslu § 2 odst. 12 zákona o dráhách osobu, která drážní dopravu na této dráze neprovozuje a je způsobilá výkon těchto činností obstarat nestranně (tzv. „nezávislého přidělce“). Výkonem těchto hlavních činností České dráhy pověřily Univerzitu Pardubice.

V Prohlášení 2021 příloze 4 „Ceny za přidělení kapacity, ceny za užití dráhy pro jízdu vlaku a pro posun, pravidla pro jejich výpočet a podmínky jejich uplatnění“ článku IV. „Fakturace“ bodě 4 je uvedeno, že cena za užití dráhy (C2 a C3) je fakturována dopravci společností České dráhy jako provozovateli dráhy. Za tímto účelem České dráhy a Přídělce uzavřel Dodatek č 1 upravující podmínky inkasa Univerzitou Pardubice u pohledávek Českých drah za jednotlivými dopravci. Dopravce je povinen hradit uvedenou cenu na účet Univerzity Pardubice vyznačený přímo na daňovém dokladu vystaveném společností České dráhy. Univerzita Pardubice následně inkasované platby Českým drahám jako provozovateli dráhy přepošle.

Uvedené ustanovení Prohlášení 2021 v rozporu s § 2 odst. 12 a § 32 odst. 3 zákona o dráhách pověřuje České dráhy výpočtem a částečně i výběrem ceny za užití dráhy, kdy České dráhy jsou pověřeny vytvořením a vystavením faktury za užití dráhy a Univerzita Pardubice pouze příjmem platby za užití dráhy na svůj účet.

Uvedený postup je i v rozporu s § 32a odst. 1 zákona o dráhách, který stanoví, že přidělce nepřihlíží k pokynům dopravce nebo jiného podnikatele týkajícím se výkonu hlavních činností a neumožní ani jiný významný zásah těchto osob do rozhodování o hlavních činnostech. Podle textu Prohlášení 2021 však nezávislý přidělce na svůj účet přijme částku odpovídající ceně, kterou vyfakturuje společnost České dráhy. V tomto případě tedy nezávislý přidělce přihlíží k pokynům jiného podnikatele (provozovatele dráhy) týkajících se výkonu hlavních činností, tedy výpočtu a výběru ceny za užití dráhy. Tímto jsou porušeny podmínky pro nestrannou činnost nezávislého přidělce.

Správa železnic z porovnání stávajícího textu Prohlášení 2021 s textem účinným do 12. 5. 2020 uvádí, že předchozí znění již naplňovalo novelizované dnes účinné ustanovení § 32 odst. 1 ve

vztahu k § 2 odst. 12 zákona o dráhách, zatímco změnou tohoto prohlášení 2021 k 13. 5. 2020 zde nově vznikl rozpor.

Správa železnic navrhuje Úřadu, aby ze shora uvedených důvodů shledal rozpor Přílohy č. 4 Článku IV. bodu 4 Prohlášení 2021 se zákonem o dráhách.

Správa železnic pro úplnost upozorňuje na obsahově stejný případ sp. zn. RPD005/20, ve kterém Úřad zatím nepravomocně shledal u obsahově stejného textu rozpor se zákonem o dráhách. Správa železnic se cítí být postupem Úřadu diskriminována, neboť ve svém podání ve výše zmíněném řízení výslovně Úřad upozornila na shodné ustanovení v Prohlášení 2021 a v Prohlášení 2020.

Správa železnic napadá odlišný postup Úřadu v různých řízeních, kdy toto v podání Správy železnic přešel tím, že posouzení Prohlášení 2021 není předmětem správního řízení a námitka Správy železnic není návrhem na posouzení souladu prohlášení se zákonem o dráhách podle jeho § 34e odst. 2 a také neobsahuje náležitosti tohoto ustanovení, zatímco u ostatních podání proti Správě železnic Úřad sám z moci úřední zahajuje řízení o přezkumu prohlášení o dráze, tato správní řízení následně slučuje např. správní řízení pod sp. zn. RPD003/20 a RPD004/20. Správa železnic považuje postup Úřadu vůči ní za diskriminační, když Úřad v tomto případě odmítl prohlášení o dráze na následující jízdní řád přezkoumávat bez speciálního podání ze strany žadatele. Podání Správy železnic ve vazbě na Prohlášení 2021 bylo nepochybně dostatečným podnětem k tomu, aby Úřad řízení z moci úřední zahájil. Naznačený postup správního orgánu nepochybně narušuje důvěru v nezávislosti a nestrannost Úřadu a to závažným způsobem.

Vyjádření Univerzity Pardubice

Univerzita Pardubice uvedla, že splňuje podmínky pro nestranné obstarávání činností dle § 32 odst. 3 zákona o dráhách. Univerzita Pardubice provádí výpočet a výběr ceny za užití dráhy v souladu s Prohlášením 2021. Faktury jsou vystavovány na základě pravidel a podmínek, které stanovila Univerzita Pardubice v Prohlášení 2021 a Dodatku č. 1, který upravuje podmínky inkasa pohledávek na účet Univerzity Pardubice v souladu se zákony o DPH a o účetnictví.

Fakt, že České dráhy vystavují faktury dopravcům, neznamená, že jsou pověřeny výkonem činností souvisejících s výpočtem a výběrem ceny za užití dráhy, jelikož tyto faktury jsou vystavovány na základě podkladů vytvořených Univerzitou Pardubice.

Univerzita Pardubice dále uvádí, že žádný jiný dopravce nenapadl předmětnou část Prohlášení 2021 České dráhy vystavováním faktur, nezískává žádné obchodní informace o dopravcích, protože všechny údaje uvedené na fakturách jsou zároveň součástí Smlouvy o provozování drážní dopravy, která je nutnou podmínkou vstupu na vlečky České dráhy, a.s.

Změnou Prohlášení o dráze účinnou od 13. 5. 2020 byl do Přílohy č. 4 Článku IV. doplněn bod 4 právě jako reakce na účinnost zákona č. 367/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách.

Vyjádření společnosti České dráhy

Bod I. Absence podmínek účastenství Správy železnic

Správa železnic užívá drah České dráhy k jízdě vlastních drážních vozidel za účelem udržování drah provozovaných Správou železnic, což potvrdil i Úřad. Udržování železniční infrastruktury je činností provozovatele infrastruktury podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, ve znění směrnice 2016/2370 (dále jen „směrnice 2012/34/EU“), a nikoliv železničního podniku podle čl. 3 odst. 1 téže směrnice. Správa železnic není dopravce podle § 2 odst. 4 zákona o dráhách, jelikož neexistuje právní vztah mezi Správou železnic a osobou využívající přepravu. Zajištění provozuschopnosti dráhy podle § 20 odst. 1 a § 22 odst. 1 písm. a) zákona o dráhách není podnikáním upraveným zvláštním předpisem ve smyslu § 2

odst. 4 zákona o dráhách. Správa železnic užitím vlečky Českých drah uspokojuje svou potřebu pouze pro přepravy svých vozidel za účelem udržování a oprav dráhy, kterou sama provozuje.

Z § 21 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, ve vazbě na jeho § 20 odst. 1 písm. a) plyne, že hlavní činností Správy železnic je provozování dráhy.

Aby Správa železnic mohla podat žádost podle § 34e zákona o dráhách, musela by být potencionálně Prohlášením 2021 diskriminována a být v postavení soutěžitele k jiným soutěžitelům na trhu přepravních služeb a vůči Českým drahám. To by musel Úřad v souladu s § 3 správního řádu prokázat.

Protože Správa železnic není železničním podnikem, nesplňuje definici žadatele podle čl. 3 odst. 19 směrnice 2012/34/EU. A protože Správa železnic není žadatelem, nemůže být prohlášením o dráze diskriminována podle čl. 56 odst. 2 uvedené směrnice, a nemůže tudíž po právu u Úřadu podávat žádost o přezkum prohlášení o dráze podle čl. 56 odst. 1 směrnice 2012/34/EU, resp. podle § 34e zákona o dráhách a Úřad by ji měl usnesením podle § 28 odst. 1 správního řádu jako účastníka vyloučit a řízení zastavit, protože Správa železnic nebyla podle § 34e zákona o dráhách k podání legitimována.

Bod II. - soulad postupů při vybírání poplatků se zákonem o dráhách

Námítka Českých drah

Účel úpravy hlavních činností podle § 2 odst. 12 zákona o dráhách je zabránění diskriminace dopravců provozovatelem dráhy, který je též dopravce. Úřad musí prokázat, že fakturací ze strany Českých drah dochází k diskriminaci dopravců odlišných od Českých drah, přičemž Správa železnic dopravcem není. Jelikož se žádný z dopravců se na Úřad podle § 34e zákona o dráhách ve věci fakturace neobrátil, ostatní dopravci úpravu fakturace za diskriminující nepovažují a o své obchodní tajemství se neobávají.

České dráhy dále napadají, že v rozhodnutí ze dne 16. října 2020, č.j. UPDI-3768/20/UM dospěl Úřad k závěru, že fakturační údaje představují obchodní tajemství, aniž by prokázal naplnění jejich pojmové definice v § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Ve vztahu ke Správě železnic tato podmínka nemůže být splněna, protože Správa železnic není konkurentem Českých drah na trhu přepravních služeb.

České dráhy poukazují na čl. 31 odst. 1 směrnice 2012/34/EU dle něhož poplatky za použití železniční infrastruktury se platí provozovateli infrastruktury pro financování jeho činnosti. I pokud bude fakturu vystavovat jiná osoba než České dráhy, ty budou stále konečným příjemcem fakturované částky a bude z ní zjistitelný rozsah užití dráhy. Argumentace Úřadu není relevantní. Navíc České dráhy získávají o výkonech konkurentů informace v případě užití vleček, kde nezávislost přidělce není vyžadována.

Protože provozovatel dráhy podle § 2 odst. 3 zákona o dráhách organizuje drážní dopravu, seznamuje se nutně z povahy věci s „údaji o provozování drážní dopravy všech dopravců na příslušné dráze“. Na předmětné dráhy se sestavuje jízdní řád a vydávají se související pomůcky obsahující údaje od všech dopravců, které musí České dráhy jako provozovatel dráhy znát. Při existenci veřejné dopravy by byl jízdní řád veřejný. Na dráhách s veřejným jízdním řádem, jsou fakturační údaje o provozování drážní dopravy všech dopravců zjistitelné z veřejného jízdního řádu. To nastává na dráhách provozovaných Správou železnic, kde probíhá hospodářská soutěž na trhu

veřejných přepravních služeb. Žádný údaj, který by České dráhy mohly z faktury zjistit, tedy nemá povahu obchodního tajemství.

Ustanovení § 28 odst. 7 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen zákon o DPH) neukládá povinnost zmocnit třetí osobu k vystavení daňového dokladu. Ustanovení § 32 odst. 3 zákona o dráhách nelze proto vykládat tak, že by České dráhy měly povinnost zmocnění podle § 28 odst. 7 zákona o DPH využít, jelikož při novelizaci § 32 odst. 3 zákona o dráhách zákonem č. 367/2019 Sb. neproběhla současně novelizace § 28 odst. 7 zákona o DPH. Společnost České dráhy má na výběr, zda zmocnění podle zákona o DPH udělí nebo ne. Navíc i v případě zmocnění Univerzity Pardubice podle § 28 odst. 7 zákona o DPH budou faktury i nadále vystavovány jménem Českých drah, ty by je nadále držely, evidovaly a uchovávaly. Proto by České dráhy měly přístup k fakturačním údajům.

České dráhy žádají Úřad, aby rozhodl, že napadená Příloha č. 4 Článek IV. bod 4 Prohlášení 2021 není v rozporu se zákonem o dráhách.

Stanovisko Úřadu

Podle § 32 odst. 3 zákona o dráhách provozuje-li provozovatel dráhy na určité dráze drážní dopravu, která neslouží výhradně k zajištění provozování této dráhy, obstarává za něj výkon hlavních činností osoba, která drážní dopravu na této dráze neprovozuje a je způsobilá výkon těchto činností obstarat nestranně. České dráhy provozují na dráhách, které jsou předmětem Prohlášení 2021, drážní dopravu, která neslouží výhradně k zajištění provozování této dráhy. Proto za ně musí obstarat hlavní činnosti nezávislý přidělec, kterým je Univerzita Pardubice. Podle § 2 odst. 12 zákona o dráhách se hlavními činnostmi rozumí činnosti mimo jiné související s výběrem platby za užití dráhy.

Ustanovení § 29 zákona o DPH obsahuje povinné údaje u daňového dokladu, kterým je faktura, a jehož vydání je nezbytné pro provedení platby. Bez údajů na něm uvedených by dopravce nemohl platbu v souladu se zákonem o DPH realizovat. Navíc ze samotného Prohlášení 2021, kde se uvádí „cena za užití dráhy (C2 a C3) je fakturována dopravci společností České dráhy jako provozovatelem dráhy“ vyplývá, že fakturováním je zde myšleno vystavení dokladu, na jehož základě dopravce provede platbu. Podle zásad zpoplatnění uvedených v článku 31 odst. 2 směrnice 2012/34/EU provozovatel infrastruktury musí být schopen železničním podnikům mimo jiné prokázat, že poplatky za infrastrukturu skutečně účtované železničnímu podniku jsou v souladu s metodikou, pravidly a případně i s tarify stanovenými ve zprávě o síti. Údaji uvedenými ve faktuře přidělce prokazuje soulad s tarify stanovenými ve zprávě o síti. Vystavení faktury je tedy součástí zpoplatnění, respektive hlavních činností ve smyslu § 2 odst. 12 zákona o dráhách. Vzhledem k tomu, že v příloze 4 článku IV. bodu 4 Prohlášení 2021 je uvedeno, že „Cena za užití dráhy (C2 a C3) je fakturována dopravci společností České dráhy jako provozovatelem dráhy“, určuje tento článek jako pravidlo užití dráhy ve smyslu § 33 odst. 3 písm. b) zákona o dráhách, že tuto hlavní činnost vykonává v rozporu s § 32 odst. 3 zákona o dráhách provozovatel dráhy, namísto nezávislého přidělce. Z výše uvedeného důvodu shledává Úřad rozpor Přílohy č. 4 Článku IV. bodu 4 Prohlášení 2021 s § 32 odst. 3 zákona o dráhách a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Z textu předmětného článku Prohlášení 2021 „Doprovce je povinen hradit tuto cenu na účet Přídělce vyznačený přímo na daňovém dokladu vystaveném společností České dráhy a Přídělce následně inkasované platby České dráhy jako provozovateli dráhy přepošle. Datum uskutečnění zdanitelného plnění využití dráhy je poslední den čtvrtletí, za které se fakturuje.“ vyplývá, že tento postup je i v rozporu s § 32a odst. 1 zákona o dráhách. Ten stanoví, že přidělec nepřihlíží k pokynům dopravce nebo jiného podnikatele týkajícím se výkonu hlavních činností a neumožní ani

jiný významný zásah těchto osob do rozhodování o hlavních činnostech. Podle textu Prohlášení 2021 však „nezávislý přidělc“ na svůj účet přijme částku odpovídající ceně, kterou vyfakturuje společnost České dráhy. V tomto případě tedy nezávislý přidělc přihlíží k pokynům jiného podnikatele (provozovatele dráhy), resp. takové pokyny týkající se výkonu hlavních činností, tedy výpočtu a výběru ceny za užití dráhy, dodržuje. Tímto jsou porušeny podmínky pro nestrannou činnost nezávislého přidělce. Z výše uvedeného důvodu shledává Úřad rozpor Přílohy č. 4 Článku IV. bodu 4 Prohlášení 2021 s § 32a odst. 1 zákona o drahách a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Vypořádání námitek účastníků řízení

Námítky Správy železnic

K námítce Správy železnic, ve věci posouzení Prohlášení 2020, Úřad uvádí, že řešení svého údajného rozdílného postupu není předmětem tohoto správního řízení. Proto Úřad vypořádal námítku Správy železnic ve věci údajného diskriminačního postupu samostatným dopisem č. j. UPDI-4431/20/ZA, ze dne 22. 12. 2020. Ostatní námítky Správy železnic jsou důvodné.

Námítky Univerzity Pardubice

Úřad nesusouhlasí s názorem Univerzity Pardubice, že vystavování faktur Českými drahami na základě podkladů Univerzity Pardubice je v souladu s § 32 odst. 3 zákona o dráhách. Zákon o dráhách vyloženě vyžaduje výkon všech hlavních činností, tedy i činností souvisejících s výběrem platby, nezávislým přidělcem. Vystavování faktur je bezpochyby činností související s výběrem platby a musí je provádět nezávislý přidělc. Toto pravidlo nelze porušit ani za předpokladu, že provozovatel dráhy provádí tuto hlavní činnost při údajném dodržení postupů stanovených přidělcem.

K námítce Univerzity Pardubice, že žádný jiný dopravce předmětnou část Prohlášení 2021 nenapadl, se Úřad odkazuje na svoje vypořádání v části **Námítky Český drah – bod II.**

Námítky Český drah – bod I. absence podmínek účastenství Správy železnic

Podle § 34 odst. 1 zákona o dráhách žádá o kapacitu žadatel. Pokud tento není podle odst. 2 držitelem platné licence pro provozování drážní dopravy na příslušné dráze, předloží přidělci před přidělením kapacity prohlášení držitele licence o tom, že kapacitu skutečně využije. Přestože pojem žadatel není v zákoně o dráhách definován, z dikce tohoto ustanovení vyplývá, že držitel platné licence podmínku pro podání žádosti splňuje. Podmínka, že žadatel musí být potenciálně diskriminován a být v postavení soutěžitele k jiným soutěžitelům na trhu v zákoně uvedena není. Proto splnění této podmínky ani Úřad nemusí prokazovat. Úřad dotazem u Drážního úřadu prověřil, že Správa železnic je držitelem licence provozování drážní dopravy L/2008/1456, ze dne 1. 7. 2008 pro nákladní neveřejnou a osobní neveřejnou dopravu s platností na dobu neurčitou a osvědčení dopravce č. CZ1120200004, s platností od 24. 3. 2020 do 7. 4. 2023. Vzhledem k tomu, že Správa železnic je držitelem platné licence, může podat žádost o kapacitu a může tedy podle § 34e odst. 2 zákona o dráhách navrhnout přezkoumání prohlášení o dráze. Podmínky pro udělení licence stanoví § 25 zákona o dráhách, a v jeho ustanovení požadavek na naplnění definice dopravce podle § 2 odst. 4 uveden není. Jak vyplývá z vyjádření Správy železnic k souvisejícímu řízení, má Správa železnic kromě licence i osvědčení o bezpečnosti, smlouvu s provozovatelem dráhy o provozování drážní dopravy, žádá o přidělení kapacity této dráhy, kapacita je jí přidělována. Tyto argumenty jsou naprosto dostatečné k doložení toho, že je Správa železnic oprávněna přezkoumání navrhnout a je účastníkem řízení.

Podle článku 53 odst. 1 směrnice 2012/34/EU se žádosti o kapacitu infrastruktury pro provádění údržbových prací předkládají během procesu plánování. Z toho vyplývá, že o kapacitu nemusí žádat

pouze železniční podnik, ale i společnost vykonávající údržbu (provozovatel infrastruktury nebo jím objednaný dodavatel). Přestože takoveto společnosti v čl. 3 odst. 1 ani čl. 19 směrnice 2012/34/EU uvedeny nejsou, směrnice předpokládá, že budou předkládat žádosti o kapacitu.

I pokud bychom připustili, že Správa železnic by nebyla oprávněna navrhnout přezkum Prohlášení 2021, byl by Úřad povinen s ohledem na článek čl. 56 odst. 2 směrnice 2012/34/EU a podle § 34e zákona o dráhách zahájit řízení z moci úřední na základě podnětu bez ohledu na to, zda jej podal žadatel.

Námítka Český drah – bod II. - soulad postupů při vybírání poplatků se zákonem o dráhách

Úřad nesouhlasí s námitkou Českých drah, že výkon hlavních činností musí zajišťovat nezávislý přidělcce pouze pro konkurující si dopravce. Ustanovení § 32 odst. 3 zákona o dráhách vyžaduje výkon hlavních činností nezávislým přidělcem v případech, kdy provozuje provozovatel dráhy na určité dráze drážní dopravu, která neslouží výhradně k zajištění provozování této dráhy. Ustanovení nepřihlíží, se kterými dopravci je provozovatel dráhy v konkurenčním vztahu.

Podle článku 56 odst. 2 směrnice 2012/34/EU regulační subjekt zejména kontroluje mimo jiné i zprávu o síti (z hlediska terminologie zákona o dráhách prohlášení o dráze) s cílem předcházet diskriminaci žadatelů. Podle tohoto ustanovení a s odkazem na odst. 9 tohoto článku má Úřad při svém rozhodování přecházet diskriminaci. I kdyby konkurenční vztah mezi Českými drahami a Správou železnic nevznikal, Úřad je povinen předcházet potenciální diskriminaci kteréhokoliv z dopravců. Z tohoto důvodu nemůže Úřad přihlížet k tomu, že žádný z ostatních dopravců prohlášení nenapadl, nebo v rámci vedeného řízení nevnesl námitky. Úřad je povinen podle § 34e zákona o dráhách posuzovat soulad prohlášení o dráze se zákonem o dráhách. Úřad není oprávněn posuzovat text prohlášení o dráze podle toho, do jaké míry vyhovuje jednotlivým dopravcům.

K námitce ve věci obchodního tajemství Úřad uvádí, že ve výroku souvisejícího rozhodnutí Úřad shledal nesoulad s § 32 odst. 3 písm. b) zákona o dráhách spočívající v tom, že hlavní činnost vykonává provozovatel dráhy, namísto nezávislého přidělce. Diskriminace spočívající v přístupu k informacím o výkonech dopravců byla pouze podpůrným důvodem, kterým Úřad vypořádal námitku Univerzity Pardubice. Ustanovení § 42a odst. 4 zákona o dráhách, které řeší oddělení funkcí v rámci vertikálně integrovaného podniku, se však neomezuje pouze na obchodní tajemství. Hovoří obecně o běžně nedostupných informacích souvisejících s hlavními činnostmi, článek 7 odst. 5 směrnice 2012/34/EU používá termín citlivé informace. Ustanovení § 42a odst. 4 zákona o dráhách se sice týká vertikálně integrovaného podniku, ten je ale výjimkou ze základního pravidla právně odlišných podniků. Proto je nutno podmínku § 42a odst. 4 zákona o dráhách splnit i pokud jde o naprosto odlišné podniky. Z uvedeného vyplývá, že nesmí dojít k poskytnutí běžně nedostupných informací souvisejících s hlavními činnostmi provozovateli dráhy bez ohledu na to, zda jde o obchodní tajemství. Navíc i v tomto řízení vystavování faktur je samo o sobě důvodem ke shledání rozporu s § 32 odst. 3 písm. b) zákona o dráhách a tento zákon s obchodním tajemstvím nepočítá. Z těchto důvodů Úřad nepovažuje námitky ve věci obchodního tajemství za související a nepovažuje je za potřebné blíže vypořádávat.

Úřad jen pro informaci uvádí, že pro zajištění oddělení informací, jak vyžaduje § 42a odst. 4, zákona o dráhách, má přidělcce převádět poplatky za užití dráhy za určité období za všechny dopravce souhrnně, s fakturací jsou spojeny i údaje neuvedené v jízdním řádu, jízdní řád podle § 34a a § 40 zákona o dráhách zpracovává přidělcce a dopravce poskytuje provozovateli dráhy (provozovateli infrastruktury) maximálně údaje uvedené v článku 4.2.2.7.2 prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/773 o technické specifikaci pro interoperabilitu týkající se subsystému „provoz a řízení dopravy“ železničního systému v Evropské unii a o zrušení rozhodnutí 2012/757/EU.

Úřad netrvá na skutečnosti, že provozovatel dráhy je podle § 32 odst. 3 zákona o dráhách povinen třetí osobu k výběru zmocnit. Provozovatel dráhy je povinen zajistit plnění hlavních činností prostřednictvím nezávislého přidělce a konkrétní formu pak § 32 odst. 3 zákona o dráhách nepředepisuje. Jelikož zmocnění jakákoliv třetí osoby pro jeho vystavení § 28 odst. 7 zákona o DPH nevyklučuje, nebylo s novelizací zákona o dráhách nutno zákon o DPH měnit. Povinnosti vycházející ze zákona o DPH nebrání společnosti České dráhy v dodržování ustanovení § 32 odst. 3 zákona o dráhách. Neprovedení změny v zákoně o DPH nelze považovat za důkaz, že § 32 odst. 3 zákona o dráhách nemusí být dodržen.

Zdůvodnění lhůty

Podle § 34e odst. 3 zákona o dráhách se v případě, že je některá z částí prohlášení o dráze v rozporu se zákonem o dráhách, stanoví v rozhodnutí přiměřená lhůta, po jejímž uplynutí nelze takovou část použít. Přílohu č. 4 Článek IV. Prohlášení 2021 lze uvést do souladu se zákonem o dráhách prostou úpravou textace. Dále je třeba zajistit, aby nově faktury vystavovala Univerzita Pardubice. Vzhledem tomu, že ta veškeré podklady pro České dráhy již v současnosti připravuje, považuje Úřad 30denní lhůtu pro zavedení vydávání faktur Univerzitou Pardubice za dostatečnou. Proto Úřad, s ohledem na lhůty uvedené v předchozích obdobných správních řízeních, stanovil lhůtu 30 dnů jako přiměřenou pro realizaci požadované úpravy. Po jejím uplynutí nelze část prohlášení specifikovanou ve výroku rozhodnutí použít.

Proto Úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí má účastník řízení právo podat rozklad ve lhůtě 15 dnů. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po dni, kdy bylo rozhodnutí oznámeno. O podaném rozkladu rozhoduje předseda Úřadu. Rozklad se podává k předsedovi Úřadu, a to prostřednictvím Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, Myslíkova 171/31, 110 00 Praha 1.

Mgr. Andrea Zemanská
vedoucí oddělení přístupu ke dráze
odboru přístupu k dopravní infrastruktuře

Rozhodnutí se doručuje také veřejnou vyhláškou, která bude vyvěšena po dobu 15 dnů na úřední desce Úřadu v listinné podobě a současně i způsobem umožňujícím dálkový přístup, přičemž takto se doručuje účastníkům řízení uvedeným v ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu, zejména všem žadatelům dle čl. 3 odst. 19 směrnice 2012/34/EU.

Vyvěšeno dne: 12. 1. 2021

Sejmuto dne:

Na úřední desce Úřadu vyvěšeno od 12. 1. 2021 do 27. 1. 2021

Rozdělovník

Účastníci řízení, jimž je ve správním řízení doručováno jednotlivě podle § 27 odst. 1 správního řádu:

- Správa železnic, státní organizace, IČO 70994234, Dlážděná 1003/7, 11000 Praha 1
- České dráhy, a.s., IČO 70994226, nábřeží Ludvíka Svobody 1222, 11015 Praha 1
- Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera, IČO 00216275, Studentská 95, 532 10 Pardubice

Ostatním účastníkům řízení je doručováno veřejnou vyhláškou.

Dotčený orgán: Drážní úřad, IČO 61379425, Wilsonova 300/8, 121 06 Praha 2